

زیبایی هستی در عرفان اسلامی

بهمن نری میسا
موسی رحیمی نژاد

انتشارات آثار فکر

تهران - ۱۳۹۷

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ - نمابر: ۶۶۴۸۰۸۸۲

زیبایی هستی در عرفان اسلامی

تألیف: بهمن نری میسا - موسی رحیمی نژاد

ناشر: انتشارات آثار فکر

چاپ: اول ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۳۳-۴۲-۰

قیمت ۱۶۵۰۰ تومان

تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

تقدیم به

ساحت مقدس ائمه اطهار به ویژه امام زمان (عج)
ارواح طیبه شهدا اسلام از صدر اسلام تاکنون بخصوص امام حسین (ع) که
بانثار جان شریف خودواهل بیت گرامیش به مکتب اسلام حیات بخشید
وجاودانه اش نمود. و تقدیم به پدر و مادر عزیزمان.

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۰
مقدمه	۱۲
فصل اول: کلیات	Error! Bookmark not defined.
سوالات تحقیق	Error! Bookmark not defined.
هدف‌های تحقیق	Error! Bookmark not defined.
پیشینه تحقیق	Error! Bookmark not defined.
فصل دوم: عرفان و تصوف	Error! Bookmark not defined.
عرفان	Error! Bookmark not defined.
جنبه‌های مختلف عرفان	Error! Bookmark not defined.
عرفان عملی	Error! Bookmark not defined.
عرفان نظری	Error! Bookmark not defined.
عرفان و تصوف	Error! Bookmark not defined.
تعریف تصوف	Error! Bookmark not defined.
سیر تاریخی عرفان و تصوف اسلامی	Error! Bookmark not defined.
پیدایش مقامات و احوال	Error! Bookmark not defined.
فرقه‌های صوفیه قرن پنجم	Error! Bookmark not defined.
عرفان و اسلام	Error! Bookmark not defined.
تصوف در عهد زندیه و قاجاریه	Error! Bookmark not defined.
ابزار شناخت عرفان	Error! Bookmark not defined.
فصل سوم: اقسام عوالم	Error! Bookmark not defined.
بیان عالم	Error! Bookmark not defined.
اعیان ثابته	Error! Bookmark not defined.
معنای اعیان ثابته	Error! Bookmark not defined.
تعابیر و تعاریف مختلف اعیان ثابته	Error! Bookmark not defined.
عدم مجعولیت اعیان در ازل	Error! Bookmark not defined.
تجلی حق و ظهور اعیان	Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined. تجلی حق
Error! Bookmark not defined. بیان د یگری از عالم
Error! Bookmark not defined. عالم ملک و ملکوت و جبروت
Error! Bookmark not defined. عالم الغیب و الشهادة
Error! Bookmark not defined. اصول جهان بینی عرفانی
Error! Bookmark not defined. انسان در عرفان
Error! Bookmark not defined. انسان کامل حقیقت محمدی و افرد او مظاهر آنند

Error! Bookmark not defined. **فصل چهارم: حضرات خمس**
Error! Bookmark not defined. رابطه‌ی عرفان و شناخت نفس
Error! Bookmark not defined. حضرات خمس
Error! Bookmark not defined. اهداف و بررسی حضرات خمس از دیدگاه عرفان ..
Error! Bookmark not defined. قدرت
Error! Bookmark not defined. عالم عبارات از تجلی وجود مطلق

Error! Bookmark not defined. **فصل پنجم: وحدت وجود**
Error! Bookmark not defined. وجود
Error! Bookmark not defined. جهان بینی عرفانی
Error! Bookmark not defined. وحدت وجود
Error! Bookmark not defined. وجود بسیط
Error! Bookmark not defined. اشکالات وارده به قول عرفا و دفع آنها
Error! Bookmark not defined. حق تعالی وجود مطلق و لا بشرط است
Error! Bookmark not defined. شبهات وارده بر اینکه حق وجود مطلق است
Error! Bookmark not defined. تمثیل و تشبیه وجود به نور
Error! Bookmark not defined. تعبیر مختلف از وحدت وجود
Error! Bookmark not defined. تأیید وحدت وجود در تصوف ابن عربی
Error! تقریری از وحدت وجود ابن عربی و ایراد نصوصی از وی و شروحي از شارحان وی .
Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined. **فصل ششم: مکتب جمال**
Error! Bookmark not defined. هستی از منظر عرفان نظری
Error! Bookmark not defined. عرفان و اسلام
Error! Bookmark not defined. هستی

Error! Bookmark not defined.	جمال
Error! Bookmark not defined.	بنیانگذار مکتب جمال
Error! Bookmark not defined.	عناصر مکتب جمال
Error! Bookmark not defined.	عشق و عقل
Error! Bookmark not defined.	سریان عشق
Error! Bookmark not defined.	مکتب عشق
Error! Bookmark not defined.	نقش عشق در عرفان اسلامی
Error! Bookmark not defined.	اسباب عشق
Error! Bookmark not defined.	نتیجه گیری
Error! Bookmark not defined.	منابع و ماخذ

پیشگفتار

از آنجا که عرفان نظری به تفسیر هستی می‌پردازد و این را می‌توان از منظر بزرگان عرفان نیز ملاحظه کرد و مورد بررسی قرار داد. در تفسیر هستی باید وجود را شناخت. و باید دانست از دیدگاه عرفان و عرفا شناخت وحدت وجود بسیار مهم و ضروری است. از منظر عرفان نظری، عرفان نظری نوعی هستی‌شناسی است و وجود شناسی آن همان خدا شناسی است چون غیر از خدا موجود نیست. و هر چیز دیگری که وجود دارد مظاهر جلوه‌ای از اسماء و صفات خداوند است. می‌توان گفت برای شناخت وجود باید عوالم وجودی را نیز شناخت تا بتوان پی به شناخت هر چه بیشتر وجود و هستی برد. از آنجا که گفته شده است که خداوند وجود مطلق و زیبایی مطلق می‌باشد هستی نیز جلوه جمال حق است، که از آن جمیل صفات جمالی پدید آمده است و موجودات تصویری از زیبایی‌های اوست و به گفته همه کتاب‌های آسمانی حق لطیف و مصور جمیل و محب است از طرفی دیگر حق احسن الخالقین است یعنی همه جلوه‌ها و اطوار و شئون او زیبا و خیر و نور است. حق واحد است اما مظاهر او کثیرند از منظر مکتب جمال هستی جلوه‌های از شعاع نور الهی است. در حقیقت آن جمال مطلق در آینه‌ای جلوه نموده و آن تصویرها همین موجودات هستند. برای خداوند هدفی را در نظر نمی‌گیرد، بلکه رمز شناخت فلسفه آفرینش و هدف زندگی را در این نکته جستجو می‌کند که خداوند چون خورشیدی است که پرتو افکنی او ذاتی اوست نه اینکه برای کسی یا چیزی باشد. می‌توان گفت خلقت و هستی بطور کامل از صفات جمال پدید آمده‌اند زیبایی جلوه ظاهر حق در هستی می‌باشد پس صفت جمال حق تعالی وجود عالم را طلب می‌کند. پس اگر هستی را زیبا یافتیم آفریننده آن مطلق زیبایی و زیبایی مطلق است. و انسان را که موجودی زیبا پرست بدانیم آنگاه سرمایه‌ای از آن زائیده می‌شود که عشق نام دارد. و همین عشق است که از وجود همین عشق شور و اشتیاق گرمای حاصل می‌شود که هستی را به حرکت در آورد و زندگی را به چرخش در آورده و خداوند که زیباست نور و زیبایی‌اش جلوه نموده و هر چه هست از همان جمال الهی بهره دارد. پس خداوند زیباست و زیبایی مطلق است و هستی جلوه‌ای از شعاع نور الهی است.

مقدمه

از آنجاییکه عرفان به کشف و شهود مربوط می‌شود و به دلبخش عرفان عملی و عرفان نظری تعریف و تفکیک شده است با توجه به اینکه عرفان نظری به تفسیر هستی می‌پردازد هستی با همه سطوح و جلالت خود بانمایی بس فراتر از آفرینش در نظرم جلوه کرد و نوای موزون هستی همانگونه که ابن عربی از هستی یاد می‌کند و همه آفریدگان را مظاهر و مجالی وی دانسته.

باید اذعان کرد که خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد و همین باعث شده که در عرفان نظری به دنبال این باشیم که هستی را تفسیر کنیم بدین صورت که اگر وجود مطلق که همان ذات حق تعالی می‌باشد را زیبایی مطلق بدانیم هستی را شعاع نور الهی آن می‌دانیم یا مظهر و جلوه‌ای از اسماء و صفات جمال خداوند می‌دانیم به دنبال این هستیم که سوالاتی که پیرامون هستی و عرفان نظری وجود دارد پاسخ دهیم.

می‌توان گفت خلقت و هستی بطور کامل از صفات جمال پدید آمده‌اند زیبایی جلوه ظاهر حق در هستی می‌باشد به گفته ابن عربی « جمال ظاهر حق است که منبسط بر کائنات است ». پس صفت جمال حق تعالی وجود عالم را طلب می‌کند.

هستی از دیدگاه مکتب جمال جلوه‌ای از زیبایی خداوند است. می‌توان یادآور شد که اگر هستی را زیبا بدانیم و انسان را موجودی زیبا پرست معنا نماییم آنوقت سرمایه‌ای به نام عشق از آن زائیده شده که از دیدگاه زیبا پرستی هستی زیباست و آفریننده آن مطلق زیبایی و زیبایی مطلق است و عشق قانونی است که بر هستی حاکمیت می‌کند و چون زیبا بی‌های هستی باید از مخزنی زیبا سرچشمه گرفته باشد و عشق نیرویی است که هستی را به حرکت در آورده در ابتدا باید هستی را زیبا دید نکته قابل توجه این است که برای شناخت هستی باید وجود و عوالم وجودی را نیز شناخت.

یا همانگونه که سعدی گفته است:

به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست عاشقم بر همه عالم که همه عالم از اوست
در این تحقیق که در شش فصل تنظیم گردیده که با استفاده مجموعه نظرات و دیدگاه‌های متفکران و اندیشمندان یعنی عرفا و فلاسفه همچنین با استناد به آیات و قرآن کریم و روایات ائمه معصومین صلوات الله علیهم اجمعین بهره جسته و به تفسیر و تبیین هستی پرداخته می‌شود.

از خداوند متعال خواهانم که این تلاش ناچیز را قبول فرموده و مورد استفاده همه کسانی که خواهان حقیقت و سعادت هستند قرار گیرد.